

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 10 okt. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker en Schokking persoonlijk.

Vanavond bezocht Doolittle mij om mij vertrouwelijk mededeling te doen van het afwijzend antwoord van de Indonesische Regering op het aanbod van de UNCI. Als argument was naar voren gebracht dat Nederlandse autoriteiten niet waren geslaagd in nakoming harer verantwoordelijkheid om discipline te handhaven onder door haar gecontroleerde troepen. Verder zou aanvaarding UNCI-aanbod de Ambonezen steunen doordat indruk zou ontstaan dat zaak op internationaal niveau was gebracht en ook zou conclusie worden getrokken dat de Indonesische Regering niet in staat is haar verantwoordelijkheid te dragen. Militaire oplossing was verwachtbaar 'in the near future' waarna zou worden aangeboden - verder niet gespecificeerde - 'measures of autonomy' waarop demobilisatie zou volgen en de Nederlandse troepen zouden kunnen worden gerepatriëerd. De Ambonaffaire behoorde tot de uitsluitende verantwoordelijkheid van de Indonesische Regering en militaire occupatie was de enige mogelijkheid. De UNCI heeft haar houding nog niet bepaald. Vertrouwelijk deelde Doolittle mij mede dat de UNCI thans geen andere uitweg meer overbleef dan telegrafisch verslag uit te brengen aan de VR. Zij denkt aan de mogelijkheid om daarbij voor te stellen ofwel dat de VR een cease-fire order zal uitvaardigen ofwel dat de VR de Indon. Regering zal opdragen om voor dat doel gebruik te maken van het instrument van de VR ter plaatse, wat dan weer de UNCI zou zijn. Waar de UNCI eerst morgen zal beslissen, beperk ik mij tot weergave van de mededelingen van Doolittle. Als persoonlijke opmerkingen voeg ik hieraan toe:

1. dat afgezien van de mogelijkheid dat het voorstel voor een cease-fire order in de VR zal worden afgestemd, ons niet welgezinde landen obstructie zullen gaan voeren door de besprekingen te rekken om de Indonesiërs ondertussen gelegenheid te geven de militaire operatie te beëindigen, terwijl Rusland een dergelijke politiek ook zou kunnen nastreven om de politieke onstabiele in Indonesië te vergroten.
2. dat m.i. het aanbrengen van de zaak door de UNCI te verkiezen is boven actie onzerzijds bij de VR, daar voor onze internationale positie beter is dat een UNO-orgaan zelf zich tot de VR wendt, dan dat wij als Uniepartner initiatief bij de VR nemen.